

HERINNERINGSWANDELING

ROLLEGEM-KAPELLE

Om samen te genieten van een deugdlopende wandeling om herinneringen op te halen over hoe het vroeger was. Een wandeling in het hart van Rollegem-Kapelle met vele anekdotes en gebeurtenissen.

- 2.5 km.
- Rolstoel/ rollator/ buggy toegankelijk.
- Duur: ± 2 uur.
- Benodigheden: brochure met plan en smartphone met oortjes om de QR-codes te lezen zodat je de verhalen kan horen en de foto's kan zien.

De wandeling is een lus met start en einde aan de Kerk.

De tocht kwam tot stand door het deskundig onderzoekswerk van de Heemkring Rollegem-Kapelle, Gemeente Ledegem zorgde voor de lay-out, WZC Rustenhove en LDC De Kring voor de uitwerking.

Geniet ervan!

Foto voorblad (van links naar rechts): Godfried Vandevoorde (°1943 - †1994, 1ste schepen van Ledegem); Pol Verstraete (°1942 - †2019 Ere schepen Ledegem), Paul Mestdag, Noël Biesbrouck (schilder), Marie-Louise Staelens (Bazin van St. Jan ° 1935- † 2021), Gerard Sioen alias Snufboutje, Germain Dumoulin (°1927 - †2016, Steenbakkerij Dumoulin, gemeente-raadslid lijst 'Vrijheid en Democratie'), Jules Van Ryssel († 2001, man van de bazin).

1. Pastorie

Eerste pastorie is er ontstaan in 1213, samen met de eerste kapel. Ze telde vroeger één bouwlaag, maar werd grondig vernieuwd in 1906 toen ze twee bouwlagen kreeg. De huidige buitenmuren dateren nog van deze verbouwingen. Alleen het dak kreeg een andere vorm in 2004.

Onze laatste pastoor tot voor de federatie was Eerwaarde Heer Karel Leseck. Hij verbleef hier 23 jaar. Hij werd geboren op 21 oktober 1925 te Lombardsijde, waar hij school liep. Hij ging naar het college van Oostende, daaropvolgend naar het Klein Seminarie te Roeselare. Na het seminarie benoemde Monseigneur hem tot leraar aan de Normalschool te Torhout. Enkele jaren later installeerde de Ledegemse parochie hem als 2de onderpastoor. Hier viel zijn werkkraft en organisatietalent op. Met zijn volgende benoeming komt hij als onderpastoor op de Sint-Bavoparochie te Lauwe. De toenmalige jeugdleiders en -leidsters spreken nu nog altijd vol lof over hun gewezen proost. In oktober 1976 benoemde Monseigneur Desmet, EH Leseck tot pastoor van Rollegem-Kapelle.

We trekken richting Ledegem en komen aan de appartementen die hier gebouwd werden in 1999. Ervoor was het achtereenvolgens een smidse (Desmyter), een meubelzaak (Vuylsteke) en een bakkerij (Standaert).

Berechting in de 18de eeuw – 19de eeuw

Wanneer iemand ernstig ziek was, werd de pastoor gewaarschuwd door de familie en trok hij te voet en blootshoofds naar de zieke. Hij was vergezeld van één misdienaar met in de hand een berechtingsbel / lantaarn. Indien mogelijk vergezelde de koster de pastoor. De pastoor droeg een roket, een stola (op zijn arm) en het chrismatorium. Ter plaatse diende hij het Heilig Oliesel toe.

Wanneer de betrokkene overleed werd een kruis vastgemaakt aan een rolluik, een haak of aan de vensterluiken. Ook werd er een zwarte smeedijzeren lantaarn met brandende kaars gezet.

Wanneer er vroeger iemand overleed, werden ook alle horloges stilgezet.

2. Onderpastorie

Het huis met nummer 232 was vroeger de woning van de onderpastoor. E. H. Marcel Dessein was de laatste onderpastoor die hier woonde. Hij werd benoemd tot onderpastoor te Rollegem-Kapelle op 15 december 1944. Eerwaarde Heer Marcel Dessein kwam hier toe als jonge priester op het einde van de tweede wereldoorlog. Hij hield heel veel van natuur en kunst. Dit kon je merken aan zijn tuin en alles wat hij kweekte, onder andere rabarber, rode bieten, komkommers, pompoenen,... Hij werd benoemd tot pastoor in "De Kljite" (Reningelst) in 1962. Op 65-jarige leeftijd kreeg hij eervol ontslag als pastoor en ging in Reninge wonen. Vele mensen gingen hem opzoeken om genezen te worden van hun onrust en pijn.

3. Klooster en school

De huidige bibliotheek die dateert van 2003 was vroeger de woning van de zusters die er toekwamen rond 1880 om er les te geven aan meisjes, als filiaal van St. Vincentius Lendeledede. Later werd het onderwijs gemengd en sedert 1989 zitten alle meisjes en jongens hier nu samen. Het nieuwe schoolgebouw werd geopend door toenmalig minister van onderwijs Hilde Crevits op 14 okt 2016.

4. Burgemeester Wylinstraat

Polidor alias Paul Wylin was burgemeester van 1 januari 1965 tot november 1965, datum van zijn overlijden. Hij was gehuwd met Maria Vandewalle en had een groot gezin van 12 kinderen.

Mede door zijn inbreng is die wijk hier ontstaan, en als erkentelijkheid werd zijn naam eraan gegeven.

Links kijkend, in de verte, over de Foncierestraat lag vroeger een Duitse begraafplaats vanaf eind 1917. Die in de jaren '20 verdwenen is toen de overblijfselen naar Menen Wald verhuisden. Ze was gelegen op Ledegems grondgebied, maar de diensten vonden plaats in de kerk van Rollegem-Kapelle. De Duitsers hadden intussen geleerd hun begraafplaatsen verder uit het centrum weg te trekken om pottenkijkers te vermijden.

5. Rotputwegel

De benaming Rotputwegel heeft zeker iets te maken met het vroegere roten van vlas, alhoewel we daar totnogtoe niets tastbaars hebben van teruggevonden. De weg liep vroeger door in de richting van De Vlasbloem in Ledegem.

We slaan hier rechtsaf richting centrum.

Sinds de 18de eeuw was Rollegem-Kapelle een centrum voor de lijnwadenindustrie (linnen). Het weven gebeurde vooral thuis.

6. Sint-Jan-De Doperkerk

1213 is een belangrijk jaar voor Rollegem-Kapelle. In dat jaar waren Johanna van Constantinopel en Ferdinand van Portugal de graven van Vlaanderen. Hij ondertekende de stichtingsakte van Rollegem-Kapelle. In de jaren na 1213 werd een zeshoekige kapel gebouwd met patroonheilige Onze Lieve Vrouw.

In 1640 werd onze zeshoekige kapel te klein voor de Rollegem-Kapelse bevolking. Men brak de kapel af en zette een nieuwe kapel met hartvormige "rune" –tekens op de voorgevel. Vanaf 1640 had men een nieuwe patroonheilige: Sint-Jan De Doper. Rond de periode van 1761 nam de bevolking terug toe. Opnieuw was er plaatsgebrek en de kapel werd terug afgebroken. Enkel de voorgevel en de toren van de kapel werden behouden. De voorgevel werd aan beide zijanten uitgelengd. De toren was totaal niet meer in verhouding met de voorgevel.

Eind jaren 1700 waren het woelige tijden. De Franse revolutie liet ook hier haar sporen na. Het Ancien Régime stortte in elkaar. In 1795 kwam er een scheiding van kerk en staat. Pastoors die geen "eed van haat" (is de eed tegen het koningschap en de anarchie en getrouweheid aan de Republiek en de nieuwe Grondwet) wilden zweren, werden

Kerk St. Jan de Doper tot 1910

verbannen. Kapelaan Samyn was een van de velen die niet wou zweren en een van de velen die werd verbannen. Hij kon echter ontsnappen en werd onze eerste Rollegemse pastoor in 1804.

Het jaar 1910 zorgde terug voor verandering. De volledige kapel werd onder het herderschap van E. H. Florimond Rooms afgebroken. De werken aan de kerk werden voltooid in 1911. Onze kerk was nog maar drie jaar gebouwd toen de oorlog uitbrak. De kerk werd voor verschillende bestemmingen gebruikt. Zo stonden er tijdens een bepaalde periode paarden gebonden aan de zwarte smeedijzeren leuning aan de zijkant.

Pastoor Samyn was een uitzonderlijk man voor Rollegem-Kapelle. In de 19de eeuw lag hij naast de calvarieberg (de voorstelling van de kruisiging in de kerk) begraven. Er was een legende die vertelde dat E. H. Jacobus Josephus Samyn in het hoogkoor van de nieuwe kerk begraven zou liggen. Bij de laatste restauratiewerken vond men inderdaad een skelet. Een antropoloog kwam eraan te pas en de beenderen waren meer dan 200 jaar oud. Dit zou kunnen overeenstemmen met het oude verhaal. De vraag die ik me nu stel: houdt hij er nog altijd na 220 jaar een oogje in het zeil?

Zoals reeds gezegd E. H Samyn was ne straffe meneer met de vlucht vanuit zijn ballingschap, hij heeft alles mooi genoteerd in het latijn: 'Op 23 augustus 1800, na middernacht, door middel van (onleesbaar) ben ik door de muur uit het kamp van Sint-Martinus op het eiland Rhé (in de Atlantische oceaan op de westkust van Frankrijk) ontsnapt met 2 andere Brabantse priesters. De 30ste september ben ik in Kortrijk aangekomen en op 4 oktober in Rollegem-Kapelle. Ik heb er mijn functies weer opgenomen en gedurende de vervolging al mijn taken vervuld in private woningen. Op 21 mei 1802 heb ik de eerste mis opgedragen in de Kerk van Rollegem-Kapelle.'

Hier nog een citaat van Kanunnik Tanghe die het zo had verwoord in het Oud Nederlands: 'Nadat den Eerwaarden Heer Samyn ruym een jaer en half in zyn ballingschap gezocht had, heeft hy middel gevonden om zich te redden. Op 23sten augusty van 't jaer 1800 heeft hij me eene koorde, zich uyt de Citadelle van Sint – Maerten, laten nederzinken, op een schip, waarmee hij weggevlugt is ... Op den 1sten mey van 't jaer 1802 wierd de kerk geopend, waer hy, den eerste keer, sedert de vervolging mis deed.'

Merk op de datums van de E.H. Samyn en de Kanunnik Tanghe wat verschillend zijn.

7. Het Capellehof

De geschiedenis gaat terug tot in de 13e eeuw. Hendrik van Moorslede doet in 1213 aan Willem van Rollegem en zijn vrouw "enige thienden en een half bunder lands" cadeau. Hij gaf er opdracht tot het bouwen van een kapel, kerkhof en woning voor de kapelaan, in ruil voor de genade Gods.

In 1640 werd de kapel (huidige kerk) verbouwd en iets vroeger vermoedelijk ook de woning. Een inscriptie "1623" op de dwarsbalk in

de hoevewoning versterkt dit vermoeden. Het huis was zo ingericht dat de heren van Rollegem bij hun aanwezigheid gebruik konden maken van de voorkamer. Men kon van hieruit de kapel via een brugje over de toen nog gedeeltelijke wal de exclusieve zijingang betreden.

In een koffer op het Capellehof, die toen het centrum van onze heerlijkheid was, werden meerdere geschreven documenten bewaard. Enkele verwijzen naar de plundertochten van het, in de winter van 1667, gestrande leger van de zonnekoning. In 1693 werd de woning versterkt tegen de plundertochten.

In 1702 kreeg het oudste gedeelte van het goed haar definitieve uitzicht, dit kan afgelezen worden aan de gekrulde muurankers. Bij de vrede van Utrecht in 1713 werd dit deel van Vlaanderen, Oostenrijkse Nederlanden. Vanaf de tweede helft van de 18e eeuw komt er even rust. In 1740 viel het leger van de Franse koning Lodewijk XV Vlaanderen terug binnen en bezette het tot na de vrede van Aken in 1748. De bevolking die al bijzonder hard getroffen was door voedselschaarste na de slechte oogst, kreeg opnieuw bezoek van een plunderend leger. Met hun komst werd de streek ook geteisterd door mond- en klauwzeer, een gevreesde koeienplaag, die eigenaardig genoeg ook na hun vertrek verdween. De bevolking herstelde maar moeizaam, een tiende was behoeftig of bedelaar. Pas vanaf 1760 kwam hier verbetering in toen Keizerin Maria Theresia met de textielproductie voor een nieuwe bron van inkomsten zorgde. Ook op het Capellehof werd een weefkamer ingericht.

Tot de Franse revolutie is het goed in handen van heren van Rollegem. Het Capellehof was als een buitenverblijf waar ze een paar keer per jaar kwamen. Deze heren hadden veel macht, waaronder een baljuw aanstellen. In de voorste kamer werd in 1782 een doodvonnis uitgesproken voor 'pietje den dief'. Hij werd veroordeeld tot de galg, vandaar de vroegere naam Galgestraat aan de Oostkant van de gemeente.

In 1869 werd de hoeve opeenvolgend bewoond door Joseph Vandermersch, Pierre Vandermersch en Joannes Decruyenaere, de verschillende burgemeesters van Rollegem-Kapelle. In die tijd zijn er een aantal aanpassingen aan het goed gebeurd. Zo werd de omwalling gedempt omwille van de aanleg van de Sint-Jansstraat en kreeg de stalvleugel zijn uiteindelijke vorm door uitbreiding langs de kant van de Schoolstraat. De dochter van Burgemeester Decruyenaere huwde met Cyriel Verhaeghe, wat de oorsprong van de benaming 'Hoeve Verhaeghe' verduidelijkt. Het vernieuwde pachtcontract spreekt over 'het Kasteelgoed'. Vanaf dan wordt de uitbating van de hoeve overgedragen van vader op zoon; eerst door Cyriel Verhaeghe, daarna door Jozef Verhaeghe en als laatste door José Verhaeghe. Nu is de site eigendom van de gemeente Ledegem en heeft het een herbestemming gekregen.

Tijdens WO I herbergden de toenmalige bewoners ongewild zowel Engelse als Duitse soldaten. De stalvleugel en dwarsschuur deed, na 'schuwe maandag', dienst als opslagruimte van in beslag genomen goederen. De bevolking was vindingrijk, op de zolder, waar de in beslag genomen tarwe gestapeld lag, waren "kannen buizen" ingemetseld om zo verse luchttoevoer te voorzien. In deze lagere gelegen buizen stak men stiekem een buis om zo tarwe af te tappen. De bezetter bij de neus nemen was een leuke maar gevaarlijke bezigheid.

8. Delicatesse

De huidige zaal werd gebouwd in de jaren 1960 door Jules Depoorter die er naast zijn beenhouwerij ook een zaal uitbaatte waar hij rouwmaaltijden verzorgde. Weldra werd de zaal gebruikt voor allerhande feesten van de lokale verenigingen. Hij werd opgevolgd in 1980 door Luc Leman en in 1990 nam Johan Mestdagh de zaak over.

9. Jongensschool/ gemeentehuis

Het schoolhuis werd gekocht in 1834 door Jan Houtthave, kamslager, aan de familie van Georges Louis Casier, oud burgemeester. Het huis werd herbouwd in 1905 door Jan. Hij was zeer gekend in de streek voor zijn weefkammen en behaalde er in 1847 een eerste prijs mee in een tentoonstelling te Brussel. In 1849 bouwde hij een nieuw "kamslagers-werkhuis" waar later de jongensschool kwam. De stalen weefkammen verkochten zeer goed, vooral in Noord-Frankrijk, en zijn fabriek telde op zeker moment 15 werknemers. Hij breidde zijn fabriek in 1891 nog uit. De kinderen van Jan Houtthave verkochten de fabriek in 1914 aan Verbrugge in Roeselare en zoon Emiel ging met zijn gezin rentenieren in Brugge.

Het schoolhuis werd in de jaren '60 gemeentehuis tot aan de fusie op 31.12.1976 en werd later ook secretariaat van de parochie. Nu is dit de voorlopige stek van 't Ferm. De jongensschool werd gebouwd in 1926 met eerst één verdieping en in 1941 kwam daar de tweede verdieping bij. In 1989 werd het gebouw verlaten, toen de jongens ook naar de meisjesschool in de Rollegemstraat verhuisden.

10. Fabiolalaan

Tot 1965 was de Schoolstraat een doodlopende kassei. Vanaf 1965 begon men met de wegenwerken van de Fabiolalaan, vanaf 1966 bouwde men de huizen. Er was een verbinding richting Foncierestraat, maar in de andere richting stopte de weg aan de laatste huizen in rode baksteen. Het was de eerste sociale woonwijk in de gemeente.

11. Bloemenwijk

De verbinding met de Roeselarestraat werd pas gemaakt in 1980, toen hier de Bloemenwijk werd aangelegd. De straatnamen zijn hier allemaal genoemd naar courante bloemen: Begonia, Gladiol, Krokus, Narcis, Tulp.

12. Goed Ter Lexie

Aan de Roeselarestraat gekomen, werpen we eerst een blik op de grote pachthoeve links, waar de familie Vanneste verschillende generaties na elkaar de pachters van waren. Eigenaar was de familie Goethals uit Kortrijk. Oudste vermelding in pachtcontract met bijhorende kaart van 1751: aangegeven als hoeve met losse bestanddelen omgeven door vierkante omwalling aansluitend bij de Koolsdambeek Aangeduid op de Ferrariskaart (1770-1778), met bijkomende afzonderlijke omwalling voor boerenhuis; kapel. De Atlas der Buurtwegen (1843) toont nog steeds dezelfde schikking. De kapel moest in 1973 wijken voor een verbreding van de straat. Er werd een nieuwe kleinere kapel gebouwd die werd ingewijd op 12 mei 1974 door E.H.Vermeersch.

Bovenaan de dwarsschuur staat er nog steeds een jaarsteen van 1762.

13. Bogaardwegel

Ter hoogte van antiekwinkel Albarello slaan we rechtsaf. Roger Devriendt en Cecile Noppe hadden hier vroeger een café, eerst "Casino" en later "Sportkring" genoemd. Daarnaast hadden ze een winkeltje van fietsen en huishoud/elektro.

14. Kapel

Op de kruising van de 2 landwegen, waar nu de glascontainers staan op de parking, werd hier in 1899 een kapel gebouwd door de toenmalige familie Vandermersch, bewoners van het Capellehof. In 1975 was de kapel echter bouwvallig geworden en werd ze afgebroken en steen voor steen heropgebouwd in Bokrijk. Daarvoor kregen ze de toelating van de toenmalige eigenaar Pierre Snoeck-Vandeputte, drukker te Menen. De familie Vandeputte verhuurde de hoeve in de 20e eeuw. De laatste bewoners waren de familie Debondt.

15. Vredesmonument

In de tuin van het Capellehof werd in 2018 een vredesmonument opgericht door de werkgroep '14-'18. Het mooie kunstwerk toont een klavertje 4 waarop in 4 talen een vredesboodschap van Bertold Brecht gegraveerd is (Nederlands, Duits, Engels en Gaëlic Iers). De inwijding vond plaats op 30 september 2018 in aanwezigheid van Engelse en Ierse afgevaardigden. Ook oud-gouverneur Pol Breyne was aanwezig, en de plechtigheid haalde zelfs kort de BBC uitzendingen. Enkele maanden later kwam hier ook een klas uit het Duitse Warburg op bezoek.

Aan de voet van ieder deel is een koker ingewerkt met een vredesboodschap opgesteld door kinderen van de betrokken landen en die pas in 2118 mag geopend worden.

16. De Gilde / Voerman

Waar nu café de Voerman is, was er vroeger opeenvolgend een kruidenierswinkel/bakkerij (Lanoye), elektro/sanitair winkel (Espeel) en ACV-lokaal /café "De Gilde". De bijhorende zaal brandde af na herstellingswerken aan het dak in de jaren '70.

17. Huizen Luyckx en Vanpoucke

We gaan nu linksaf richting rotonde. Aan onze rechterkant stond vroeger het huis Vanpoucke. Dit huis werd vermoedelijk gebouwd door schooljuf Rosalie Vanneste en in 1885 verkocht aan Alidor Steenmeyer. Later gekocht door het schoolhoofd Meester Vanpoucke.

Het huis ernaast stond vroeger bijna op straat en vormde zo een serieuze verkeersremmer. Het was de kruidenierswinkel van Cyriel Luyckx. Rond 1880 gaf Rosalie Vanneste met 2 collega's hier les.

18. Caverø

We gaan nu verder richting rondpunt. Aan de linkerkant zien we de plaats waar vroeger de bekende stalmeststrooiers CAVERO vervaardigd werden. Camiel Verhaeghe, geboren op het Capellehof, startte bescheiden op de hoeve zelf met een kleine werkplaats. Daarna bouwde hij hier een nieuwe woning met bijhorend atelier. CAVERO (Camiel Verhaeghe Rollegem-Kapelle) verhuisde dan naar de Provinciebaan te Ledegem wegens plaatsgebrek. Later kwam hier de productie van metalen burelen van René Vissers.

19. Weverij Steenmeyer – winkeltje van Mariënstede

Karel Dubois-Bollart, een textielfabrikant uit Rijsel, bouwde hier een eerste kleine weverij. Tussen 1882 en 1890 breidde de weverij steeds verder uit en in 1905 kwam ze in handen van de "Etablissements Gratry" uit Rijsel. Deze weverij zorgde voor zeer veel tewerkstelling op onze gemeente. Alidor Steenmeyer was hier de plaatselijke directeur en zijn broer Emiel productie leider, vandaar de naam "Steenmeyers fabriek". Tijdens WO1 werden hier Russische krijgsgevangenen opgesloten die aan het front moesten werken.

Later had Jules Carton hier een vlasfabriek en begin jaren '70 kochten Daniel & Annie Maertens-Masschelein dit pand en verbouwden het tot een winkel in huishoudartikelen en elektroapparaten. In afwachting van de voltooiing van het Capellehof is hier een filiaal van Mariënstede (Dadizele) gevestigd.

20. Huizen Mestdagh - school

Aan de overkant van de straat stond een oude tweewoonst waarvan de rechterkant vroeger fungeerde als jongensschool. Het toenmalige schoolhoofd woonde in het linkerdeel. Later kocht gemeentesecretaris Henri Mestdagh deze huizen en verbouwde ze. In 2016 werd die tweewoonst met de grond gelijk gemaakt en intussen zijn er al 2 nieuwe huizen op gebouwd.

21. De Knok / rotonde / Sint-Jan

We komen aan de huidige rotonde. Op dit gevaarlijk kruispunt zijn er vroeger verschillende (soms dodelijke) ongevallen gebeurd. De lange rechte weg van uit Sint-Eloois-Winkel eindigde hier op een STOP, die niet altijd op tijd gezien werd. De aanleg van een rotonde bracht hier een serieuze verbetering in. De weg naar St-Eloois-Winkel werd pas in 1888 aangelegd, vroeger was de Rennevoortstraat de verbinding met onze Oosterburen.

Naast de vroegere stallingen van de hoeve Vervaecke werd hier in de jaren '60 door de Ledegemse Chiro een kapel gebouwd, die verdwenen is voor de aanleg van de rotonde.

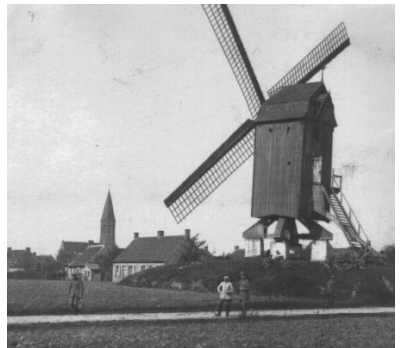
22. Wagenmakerij Verstraete

We wandelen iets naar links richting Roeselare, waar we op onze linkerkant de kapel Verstraete zien met ernaast het huis en de wagenmakerij die volledig door de toenmalige eigenaar Pol Verstraete gerenoveerd werden. De kapel dateert uit 1899 en werd er gebouwd als dank voor een genezing in de familie Verstraete.

23. De Plaatsemolen = Vervaecke's molen = Bruintjes molen

Na de rotonde wandelen we voorbij de Hoeve Vervaecke. Als je iets omhoog kijkt langs de gevel van de hoeve of molenaarswoning Vervaecke merk je een katrol op die met een torentje aan de gevel bevestigd is.

Hoeve Vervaecke bezat vroeger de Plaatsemolen, een houten korenwindmolen aan de westzijde van de Roeselarestraat (nr.35), en later een elektrisch aangedreven molen om het graan te malen. Het was dus een hoeve met maalderij. De katrol aan de zijkant was dus om die zakken graan naar de zolder van het huis te hijsen. Tijdens een onweer in de nacht van 27 op 28 september 1883 werden de wiekenkruis, de kap en een deel van de gevels afgeslagen. De molenas schoof uit zijn plaats en het binnenwal lag op de molenwal verspreid. De schade werd hersteld.

In de "Meenenaar" van 6 oktober 1883 verscheen hierover het volgend verslag: "in den nacht van Donderdag op Vrijdag is de donder bij een vreeselijk onweder, vergezeld van overvloedige stortregens, ter neer gekomen in den koornwindmolen gezeid (Bruintjesmorgen), nabij de plaats, en gebruikt door d' heer Van de Moortele. In een enkelen ogenblikken was de prachtige molen noch slechts een puinhoop. Den as was gansch uit zijne plaats geschoven, de kappe en een deel der gevels zijn gansch weggeslagen, alsook de vier moleneinden lagen 's morgens op den molenwal en tot groot wonder dezer jammerlijke gebeurtenis, stond een der pestels tegen den molen. Wat de einden of molenwieken betreft, er is slechts een die in 't toekomende zal ongebruikbaar zijn. Overigens liggen verscheidene zware stukken hout op den molenwal verspreid, benevens al het binnenwerk van den molen. De schade zal ruim 1500fr (€ 37) bedragen voor de eigenares, mevrouw de Prinses, te Dadizeele, en voor den gebruiker 500 fr (€12). Het schijnt dat niets verzekerd is.'

Zij verpachten de molen aan de molenaars:

- In de 18 de eeuw aan Vanfleteren en later zoon
- 1798: Joannes Josephus Vanfleteren, toen 19 jaar, afkomstig uit Sint-Eloois-Winkel kwam er wonen als knecht en was in dienst bij een familielid Vanfleteren. In 1790 huwde hij Regina Vanderhaeghe. In 1815 woonde hij er nog alleen met zijn zoon Joannes, zijn vrouw was overleden.
- Ca. 1840: Petrus Jacobus Debruyne als nieuwe molenaar en later zijn zoon Theofiel Debruyne (1870-1881)
- 1881-1899: Thomas Vandemoortele
- 1899-1919: Gustaaf Decruynaere woonde er, maar gebruikte de molen niet.
- 1919-1940: Camiel Vervaeke afkomstig van de Arkemolen (van Dadizele richting Ter Hand) die in de 1ste wereldoorlog werd verwoest.
- Later ook zijn zoon Michel Vervaeke, geboren te Rollegem-Kapelle op 5 juli 1923, huwde met Clara Mahieu (†2013) en overleed in WZC Rustenhove te Ledegem op 27 mei 2014.

We wandelen verder naar het kruispunt met de Molenstraat en de Roeselaarsestraat. De molenstraat noemde vroeger Rennevoortstraat en kwam links via de hoeve Jozef Naert uit op de bestaande Rennevoortstraat, ter hoogte van het vervoerbedrijf Transledegem (Rollegemkapelsestraat). Dit was ook de bijzonderste verbinding met St-Eloois-Winkel.

Op de plaats waar later de kruidenierswinkel van Ella Devriendt kwam, stond hier vroeger de molen, gebouwd in 1717. Die hoorde bij de hoeve Vervaecke en waaide om in een storm mei 1940. De huidige Molenstraat heeft haar naam te danken aan deze molen.

24. Oudemannenhuis/ Kerkhof

Het huidige kerkhof dateert van 1911, toen de oude kerk werd afgebroken. Op deze plaats stond vroeger een Oudemannenhuis dat gebouwd werd in 1868 en volledig afgebroken in 1913. Dit oudemannenhuis werd gebouwd door Jan Vanneste en werd in 1873-1874 geschonken aan het "Bureel van Weldadigheid", de voorloper van het huidige OCMW.

25. Duitse begraafplaats

Links van de huidige begraafplaats, in de tuin van de woning Steenmeyer-Oplinus (vroegere woning meester Vanpoucke) maakte de Duitse bezetter in 1917 een nieuwe begraafplaats "Ehrenfriedhof Nr 41 Mühle" geheten door de Duitsers. Aanvankelijk begroeven ze hun oorlogsslachtoffers in een perceel van het burgerkerkhof, afgescheiden door een houten afsluiting. Hier werden 11 Duitse militairen begraven. Met de slag bij Passendale in 1917 was nood aan een grotere begraafplaats, en hier werden vanaf november 1917 in totaal 171 doden begraven. Eens deze begraafplaats vol was, werden de soldaten begraven langs de Foncierestraat (zie onder nr 4). Eind 1926 verhuisden de resten naar Menen Wald.

26. Bossenhof

Waar nu het kapsalon 'Danny Schotte' gevestigd is, en samen met de vroegere woning van schoolhoofd Michel Deroo op de hoek, was vroeger het "Bossenhof" gevestigd. Deze zaak bestond al eeuwen en was in 1631 de plaats waar de schuttersgilde werd opgericht. Toen heette het "De witte Duyve". In 1779 werd ze genoemd samen met 7 andere Rollegemse herbergen in een lijst van de kasselrij Ieper. De Duitsers hadden er hun hoofverbandplaats tijdens WO1.

27. Capellehof

We gaan rechts van de kerk waar destijds ook de café's "Gemeentehuis" (Dejonghe) en "Handboog" (Debrauwer) gevestigd waren. In de hoek was eertijds het gemeentehuis en de Post gevestigd.

Daarnaast hebben we de statige woning waar vroeger Veronica Vanlerberghe-Cappon haar winkel had. Dit is het geboortehuis van wijlen Robert Vanlerberghe, die jarenlang burgemeester van Izegem was, en een periode ook senator voor de SPa.

Nu komen we aan de Zuidkant van het Capellehof, dat dus vroeger het echte centrum van de Heerlijkheid was. De hoeve was vroeger deels omwald (Zuid en Oost), en kende rond 1860 een uitbreiding van het woonhuis. Er was in de oude kapel aan de Noordkant een speciale ingangsdeur voor de Heren van Rollegem die er rechtover hun buitenverblijf hadden.

We komen terug aan de parking aan de pastorie langs de voorkant van de kerk waar we vertrokken zijn. Hopelijk hebt u er met volle teugen van genoten!